

Nro. 22.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indult Bétsből, Péntéken Mártzius 15-ik napján, 1811-ik
esztendőben.

B é t s

Ma virattakor Béts' utzáinak minden szégele-
letein egy igen kegyes Felsőges Pátenst talált ki-
függesztetve a' közönség. Ez egy leg nagyobb
bizonyosága a' Felsőges Országlószék' atyaskodá-
sának. Míg újságunkban az egész Pátenst kiad-
hatnók, itt következnek addig is belőlle némely
igen fontos izikkelyek: —

A' Bankótzédulak tsak az 1812-dik esztendő
Januariussának utolsó napjáig maradnak meg Ad-
dig mind béváltatnak úgy nevezett Bankóczédu-
la béváltó czédulak által, a' mellyek pengő kész
pénz helyett járnak.

A' Bankóczedulákat ezen határozott idő alatt
minden Cs. K. Váltó és fizető kassaknál bélehet

tserélni Bankóczédula - béváltó czédulakért ; 100 ilyen kész pénz helyyet járó czédula Forintokért 500 Bankóczédula Forintokat kell beadni.

Ílyen mérték szerént tartoznak ezen czédulákat egy más között felváltani a' magános emberek is a' jövő Jan, utolsó napjáig, midőn t. i. Bankóczédulák egészszen megszünvén, tsak a' kész pengő pénzt érő czédurák maradnak meg.

„Ez a' mérték áll-bé mátol fogvást minden adás vevés' dolgában. Ma már kíván hirdetve, hogy a' marhahús fontja kész - pénz helyyett járó czédula szerént 7 — Bankóczédula szerént 35 krajtzáron méretik — 's e' szerént egyebek. — A' jövő újságunkban bővebben.

Ő Cs. K. Fels. méltóztatott Nyitra Zerdahe-lyi *Zerdaheyyi Florian* urat Cs. K. Kamarás urrá nevezni.

Amalia Badeni Hertzegaszszony, a' ki Petersburgfelé való visszamenetelének útját Bétsen által vette, Mártzius 5-dikétől fogva itt tartózkodik. Néhány udvari fő aszszonyóságok és Generális Benkendorf a' kísérei. Az Austriai Császárné ne-vű fogadóban van szálláson. Megérkezése után való napon a' nevezett Generalis által a' Fels. Cs. K. Udvarnál magát bejelentetvén, és ott a' meghatározott órán udvari gála hintóban megje-lenvén, a' bévett udvari rendtartások szerént fo-gadtatott. Az után a' F. Aszszonyuuk anyyának Mária Beatrix Fő Hertzegaszszonynak látogatá-sára ment, a' kitől nem soká költsönösen meg-latogattatott. Ebéden az úgy nevezett tülrös szá-lában Császár és Császárné ő Felségekkel 's az itt jelenlevő Cs. Familia tagjaival ebédelt. Estve

az udvari lozsiban a' theatromon vólt ő Felső-geekkel egyetemben.

E' hónap 11-dikén Károly, Antal, János Rájner és Rudolph ő Cs. Hertzegeken és Szaksen-Tétseni K. Hertzegen kivúl, Lobkowitz Hertzeg is megtisztelte ezen Hertzegaszszony a' maga látogásával.

Hamvasszerdán egy deklamatiós Concert tartatván itt a' Cs. K. Udvari theatromon a' Találtgyermekes institutumának felsegittetésére, kevés híján 11,000 Forintok jöttek-bé belőle, mint-hogy a' Felső Udvar is megjelenl métoztatván, ezen jó summa segedelmet bőséges adakozása által nevelte. Ezen jó intézetnek is a' jónak és hasznosnak elő mozditására öszsze állott fő aszszonyságoknak tarsasága vólt az eszközlője. Hogy a' jó célzással annál megegyezőbben lehessen a' bėjött segedelmet használni, leg előbb is az említett Találtgyermekes házának alapátja felelől kivánt bizonyossá lenni a' Társaság. Lobkovitz és Lichnowsky ő Hertzegaszszonyságok és Chotek Grófné a' Társaság' titoknokjától kitértetvén személyesen kimentek a' nevezett házba, a' hol Gróf Saurau Helytartó ő Exc. ja minden környülállásokat megmagyarázott nekik; mellyeknek megértések után a' Commissio tanátsot tartván, azt végezte, hogy mind jobb tartatás mind személyes gondviselés által segedelme legyen ezen elhagyatott szerentsétlen gyermekeknek. Sok esztendőktől fogva feivett halotti laistromok mutatván azt, hogy ezen gyermekek közül koránt sem halnak meg olyan sokan a' falukon találtató nevelőknél, mint benn a' városban, tehát azt végezte, hogy falukon kerestessen sze-

mélyeket az ilyen gyermekeknek neveltetésekre. Itt benn a' városban is maga ezen Commissió vigyázni fog ezekre, valamint minden külső városokban a' Társaságnak ezekben találtató tagjai. Már orvosok is többen találtattak, kik arra ajánlották magokat, hogy ezen gyermekeknek egészségi állapotjuk eránt gondoskodni fognak, mellyben a' Doktor *Decaro*, *Drechsrel*, és *Wallich* példájokat kétséggkívül mások is követni fogják. — Ez a' tsupa nemes szívűségből és nagy lelkűségből munkálódó társaság, minden reménység szerént nem soká több számos követőket is fog találni.

Tekint. *Bánhegyesi Kulin Imre Urat*, Tek. Ungvár Vármegyének igen érdemes első All Ispanját a' Fels. Austriai Házhoz való fedhetetlen hűségére, és sok történetekben megbizonyított hasznos szolgálatjára, 's jeles virtusaira nézve Királyi Tanácsosi rangra emelni, 's ez eránt a' szokott királyi petsétes levelet minden taksa fizetés nélkül kezéhez szolgáltatni méltóztatott kegyelmessen uralkodó Fels. Urunk.

A' Prágai Cs. Kir. mezei Gazdaságra ügyelő patriota Társaság *Witsch Rudolph* Indzsinör urat, azon tudós és köz hasznu munkájáért, mellyet a' Magyar Országi homokos földnek mivelhetővé való tételéről irt, és két versben is ki nyomtattatott, maga Correspondens, avagy levelező tagjává tévén, következő levelével tisztelte meg:

Nemes és tiszteletre méltó Úr! Köszönettel vévén az alább feljegyzett Társaság az Urnak, a' Magyar Országi homokos földnek mivelhetővé való tételéről irt munkája két rendbeli ki adásá-

nak mind két nyomtatványait, mellyeknek be-
tsét és az Urnak buzgóhazafiuságát valamint a'
honnyiak, úgy a' külföldiek is meg esmérték,
tudtára adja az Urnak, hogy Kegyelmedet maga
Correspondens tagjának választotta, és hogy egy
olly tudós és szorgalmatos férfi bősönös mun-
kasságának hasznárol, mint a' millyennek Kegyel-
med magát lenni megmutatta, magának sokat
igir, 's meg van arról győződve, hogy kegyel-
med a' honnyi mezei gazdaságot tellyes tehetsége
szerént fogja tökéletesíteni. — Egyszersmind
ide rekeszti a' Correspondens Tagoknak, a' bé
vett szokás szerént adatni szokott diplomát, a-
vagy petsétes levelet. —

A' Csász. Kir. mezei Gazdaságra ügyelő pa-
triotica Társaságtól. — *Prágában, Febr. 28 ik
napján, 1811-eszt. — Malabaila József Gróf Ca-
nál Etöllő mp. — D. Mikán József mp. a' Közön-
séges Természeti Historiának Professora, és Ti-
toknok.*

Frantzia Birodalom.

A' Párisi Érsek, Birodalmi Gróf *Mauri* ne-
vezetes rendelest botsátott a' megyéje béli Plé-
bánosok és Káplányokhoz, melynek summás fog-
lalatja ennyiben áll: —

„Közelgetvén az a' kívánva várt és fontos
időpont, melyben a' Frantzia Császárné és olasz
Királyné ő Felsége' örökre emlékezetes házassá-
ga a' maga első gyümölsét fogja a' nemzetnek
adni: erre nézve azon könyörgések, a' mellyek
a' Frantzia birodalomban már néhány hónapok-
tól fogva botsátatnak a' mindenható eleibe, már
most meg kettőztetnek. A' Frantzia nép' kíván-

ságai a' Religió kívánságai. Tehát szeretettel és örömmel bugdöködjének a' hivek, hogy a' Császárnak azon tettzésének megfeleljenek, mellyet a' Papsággal közleni méltoztatott. Ehezképpest hogy a' Páris városabéli Papok czelzásunknak telyesítésére nál készebbek lehessenek, és hogy ezen ájtatosságok minden templomokban egy-szersmind és sietve téhetődhessenek, rendeljük, hogy — mihelyest hivatalszerént tudunkra adatik, hogy a' Császárné ő Felsége elközeledő lebetegülésének jelei magokat megmutatják, ez, a' mi anyatemplomunk' főbb harangjának egy oráig tartandó vonattatása által adattassék hírül; és ez, a' negyven oráig tartandó imástág' napjainak minden reggelén és estvéjén így történjék. A' 40 oráig tartó imadsághoz mi ekkór a' mi anyatemplomunkban azonnal hozzá fogunk és parantsoljuk, hogy ez, a' mondott jeladásra minden Párisi templomokban hasonló módon elkezdődjék. A' Szentség ezen napokon reggeli 5 orától fogva estvig kitétetve álljon. Az imádságok az áldáson kezdődjenek és végződjenek. Midőn az ágyuk' dörgése az ő Cs. Felsége szerentsés lebetegülését hírül adja, az ájtatosságok a' templomokban azonnal elkezdődnek és a' negyven órai imádságok *Te Deum* éneklés és a' Szentséggel való áldásadás által bérekesztetnek. —

„Ezen rendelésünket minden templomokban fel kell a' prédikálló székekből olvasni, és a' hol szükséges a' falakra is ki kell függeszteni. Költ Párisban az Érseki palotában; önnön petsétünk 's az Érseki Titoknaki petsét alatt. Februarius 23 dikán.“ —

Mauri Sifrein János, Kardinális.

Nagy Britannia.

A' Király' betegségét illető Bulletinek, mellyek Vindsorban Februarius 18-dik és 19-dik napjain kiadattak, reménleni engedik a' Felséges betegnek mégegyszeri felgyógyulását. A' mondatik ezen Buletinekbén, hogy a' Király megnyugtató módon közelit a' gyógyuláshoz.

Azon kérdés eránt, hogy az Anglia és Frantzia birodalom között való békességet a' jelenlévő környülállások között reménlenünk lehet-e, elég világosan kifejezte magát a' Londoni, *Reggeli Kurir* nevű, Ministeriális újság, az itt következő szavakban: —

Kevésben mulik-el, hogy arra nem vetemedünk, hogy a' Parlamentomnak a' Ministeri részszel ellenkező tágjainak az ő közelébről elmondott beszédjeiket, bár ha mi nem Anglusokhoz illők voltak is ezek, megköszönjük azért, hogy alkalmatosságot szolgáltattak arra az emberi és erővel teljes feleletre, mellyet a' Minister azokra adott. Egyik ezen ellenkező tagok közzül nem talál legkissebb tisztességes környülállást seregeinknek Portugáliában való ellentállásokban; a' másik nem lát országunknak állapotjában, melynek most az egész világ' produktumai engedelmeskednek, semmi fényességet; a' harmadik azt sajnálja, hogy ellenségünknek a' megbékélést illető alkudozások eránt, semmi nyilatkoztatást nem tettünk. Leg veszedelmesebben megtsalni a' népet nem lehet, mint ha azt akarja az ember elhiteni véle, hogy a' békesség a' jelenlévő szempillantatban tanátsos és lehetséges. Lehetséges volna ugyan ez egyátallyában, mihelyest mi Spanyol és Portugallia országokat magokra hagy-

nők, és mi valósággal nem kételkedünk az eránt leg kissebbet is, hogy az ellenkező részen lévő tagok ezt az áldozatot is megtennék a' békességért. De hajlandó lenne 'e valyon a' mi nemzetünk a' maga tulajdonságának (characterének) ilyen módon való megtagadására? És valyon azután, ha ilyen meggyaláztatásunk által a' békességet megvásárolnók is, feltárnók 'e abban önnön bátorságunkat? Mennél jobban megfontoljuk ezen környüliállásokat, annál inkább meggyőződünk a' feiől, hogy semmi békességet nem köthetünk. Igazságosan tselekedet tehát *Perceval* úr (a' Kintstár' Ministere) hogy minden kerengő és tsavargó beszédet eltávoztatván, egyenesen kimondotta, hogy minden békeesség lehetetlen lézyen, valameddíg Frantzia ország a' maga igazságatlan kivánságaiból le nem hágy, a' következő megjegyzést vetvén szavai után." —

„Ezen nyilatkoztatást úgy vették némelyek, mint egy örökös hadakozásra czélzó hadhirdetést; talám talaltathatik is benne valami e'féle; de megkell arra emlekeznünk, hogy ez a' hadakozás nem a' mi munkánk, hanem Frantzia országé; mert mitsoda a' Frantzia országlószéknek nyilván való módon kihirdetett czélja ezen hadakozás által? nem egyéb, hanem Angliának megrontása és egész felfordítása. Ha tehát elvégződhetetlen a' hadakozás, azért elvégződhetetlen, hogy a' magunk megtarthatására semmi egyéb mód nem ergedtetik, hanem hogy mind végig állhatatosak legyünk és ellentálljunk. Ez egy igaz Anglusnak, egy igazi Anglus Ministernek a' beszédje.“

Az Angliai Királyoknak a' Parlamentomba küldődő irásokra mindenkor igen figyelmezní szokott a' közönség. Annyival nagyobb figyelme- tességgel várta a' mostani terhes környűállások között a' Régens Princznek a' Parlamentomhoz küldött irását. Már ez is világ eleibe botsáttatott. A' Párisi Monitör is kiadta: ezt hosszas jegyzésekből. A' Princznek ezen irásából és a' nevezett Monitörnek arra tett jegyzéseiből nagy világosságot lehet venni a' két hatalmas birodalmak között fennforgó környűállások eránt. A' Princznek ezen első írása a' Parlamentomi két Házakhoz, velősen így következik.

„Mylordok és Uraim! Ó Királyi Hertzegsége a' Princz Régens, véghetetlenül sajnálja, hogy azon szomorú környűállások közzé jutott, hogy a' Királyi hatalmat a' Király ó Felsége' betegsége miatt kénteleníttessék gyakorólni. Ó Királyi Hertzegsége jól érzi azon kötelességeknek terhes vóltokat, mellyeket tölle az ó új méltósága a' dolgoknak jelenvaló állapotjokban kíváu, de a' Parlamentom' böltsességére és a' hűséges népnek hajlandóságára bízza magát. A' múlt esztendő alkalmatosságot szolgáltatott a' Királyi katoná és tengeri erőnek arra, hogy vitézségét és alkalmatos voltát megmútassa. Bourbon és Amboina szigeteiknek elfoglaltatások, meglehetősen alábbszállította az ellenséges plánta-tartományoknak (koloniáknak) számjokat (1).

„Siciliának megtámadtatása, melly a' világnak olly nagy pompával és olly bizonyos hangon adatott előre való képpen tudtára, a' mi katoná és tengeri erőnk által, vissza veretett (2). Siciliában lévő vezérjeinknek bölts intézeteiket,

e' lakosok' buzgosága és a' Siciliai Király ő mel-
sége tengeri ereje, hathatósan elősegéllették (3).

„Portugalliában és Kadixban, melyeknek
megöltalmaztatása a' múlt esztendőben Királyunk
ő Felségének különösen szívén feküdt (4), az
ellenségnek minden czélzásai semmivé tédtetőd-
tek még *eddig* (5). A' Lord Wellington alkel-
matos volta, böltsessége, és állhatatossága, va-
lamint egyéb tisztjeinknek és a' katonaságnak
vitézsége, bizodalmat nyertek magok eránt a'
szövetséges seregeknél, 's őket iparkodásra indí-
tottak. Ennek a' következése az ellenségnek Bu-
sacónal lett megverettetése. Két olyan derek,
nemzetek, milyenek a' Spanyol és Portugallus
nemzet megérdemlik, hogy az ő szabadságoknak
és függetlenségeknak fénmaradását, Anglia to-
vább is minden erővel segítse (6). —

„Mostanában alkudozások vétetődtek mun-
kába az Anglia és Amerikai státusok között fenn-
forgó villongásoknak barátságos módon lehető
letsendesítetésekre.

„Ő Királyi Hertzegsége a' Régens Princz
nagy gyöngyörűséggel jelentheti továbbá a' Par-
lamentomnak, hogy Nagy Britanniának jövedel-
mei a' múlt esztendőben felesebbek voltak mint
annak előtte, és hogy a' hadakozást minden új
adófizetés nélkül lehetett folytatni; tsak Irlandiá-
ban volt a' jövedelem, a' kereskedésnek meg-
szorittatása miatt, valamivel kisebb mint en-
nekelőtte (7).

„Mylordok és Uraim (így végzi szavait a'
Lord Cancellarius, a' ki a' Régens Princz nevé-
ben ezen irást a' Parlamentom eleibe terjesztette)
réám bírta ő Királyi Hertzegsége' végezetre, hogy

jelentsem meg az Uraknak, hogy szívéből ohajtja ő Királyi Fertzege azonnal letenni a' Régenséget, mihelyest a' Mindenhatónak tétzeni fog a' Király' egészségét vissza adni. A' Princz Régens bízik az Alsó Ház buzgóságához és hazifui indulatjához, hogy meg fogja azon summákat határozni, mellyek annak a' nehéz viaskodásnak, mellyet szükségesképpen folytatnunk kell, folytatására meg kívántatnak.

A' Párisi Monitör jegyzései így következnek:

„(1) Martinique, Guadeloupe, Bourbon, és Isle de France, az anyaországtól 1000 mértföldnyi távolságra, és csak 2000 emberek által védelmezettvén, szükségesképpen megadni kén-telenítették magokat az Anglus tengeri nagy erőnek, a' melly 12,000 emberekkel támadta meg azokat. De valyon szerentsétlenség'e Frantzia országra nézve ezeknek elvesztése a' mostani időben? Ezen szigeteknek Frantzia lakosai az Anglusoknak kevély uralkodások alatt így is Frantziák fognak maradni: ezen szigetek pedig mostanában Frantzia Országnak semmi hasznot nem hajtottak, 's esztendőnként még is 20 millióba kerültek volna. Ezen 20 milliókkal esztendőnként 10 Linea hajót tsináltathat a' Frantzia birodalom. Mi hasznot vesznek pedig az Anglusok ezen szigetekből? ezeknek termései, a' tzukor, kavé, és gyapott (pamut) olyan oltsók Londonban, hogy a' szállítás' költségét alig adják-meg. Mennél több plánta-országokra teszen szert Anglia, annál 'megsérthetőbbé leszen; mindenütt őrző seregeket kén-telenítettvén tartani, erejét széllyel osztani kén-telenítettik. Frantzia ország pedig különben is vissza fogja ezen szí-

geteket, vagy a' békesség, vagy pedig azon 120 Lineahajóinak és 200 Fregátjainak segedelmek által kapni, mellyek nemsoká, t. i. valami öt esztendőök alatt, készen lesznek. Már ez mind fel van vetve szorosán. A' Frantzia birodalomnak véghetetlen kiterjedésű partjai, sok kikötőhelyei és olyan folyó vizei vannak, mellyek elfogyhatatlan erdőkkel bővölködő videkekről folynak és szakadnak a' Frantzia partokat tsapkodó tengerekbe.“

„2) Siciliának elfoglalására 30,000 emberek kívántattak volna. Ezeket ezen célra fordítani nem volt az 1810-dik esztendőbéli plánumban; nem is vólt célzás Siciliának elfoglalására. A' Napolyi Király az Anglusoknak minden ellenkező iparkodásaik mellett is 600 laposs hajókat gyűjtött össze Reggiónál, mellyek tsupa nápolyi hajós legényekkel rakattattak meg; 12,000 Anglusoknak adván ilyen módon dolgot és tartóztatván-el attól, hogy *Korfu* ellen ne mehesse- nek. Mi azonnal elfoglalhatjuk Siciliát, mihelyest akarjuk: de jó helyen vannak ott 12,000 Anglusok. Az ő othon lévő erejek ennyivel gyengébb. Ezek itt sok pénzbe kerülnek, 's mint érdeknek, durva, 's örökké részeg emberek, magok ellen ingerlik a' Siciliai lakosokat.“

„3) Jobban tudja ezt maga az Anglus nép. Tudja ő, hogy gyűlölnék titeket a' Siciliai lakosok. Maga a' Palermói udvar sem titkólhatja már az ő ellenetek való neheztelését.“

„4) Esztendő előtt Madridból és egész Portugalliából ki akárták verni az Anglusoka' Frantziákat. Már most tsak Kadixnak és Portugalliának megoltalmazása fekszik az ő szíveken. Az

1812-dik esztendőben gyaníthatóképpen lefognak Kadixnak és Portugalliának védelmezéséről is mondani, 's tsak Gibraltárnak oltalmazásával fogják megérni.“

„5) Ezen kifejezés, *eddig*, nevezetes. A' Frantziák czélzása tehát Portugalliában meggátoltatott volna még *eddig*. Almeida, Ciudad Rodrigo, Olivenza, és Bodajoz várait, szövetségeseiteknek 15,000 embereivel egyetemben, oda hagyttatok és nekünk' által engedttetek. Pórtugalliának egy részét elpusztítottatok, 's még is ezen országnak védelmezésével kérkedtek. Bár ilyen módon védelmezze valaha Wellington Angliát! Ezen kifejezéssel éltek: még *eddig*. Mi kívánhatjuk, hogy ez az *eddig* sokáig tartson. A' ki Portugalliából való elevezéseteknek napja, Angliára nézve leszen kedves innepnap, nem a' Frantziákra nézve. Valameddig ez a' mind *eddig* tartani fog, mind addig 60,000 embereket kénstelenítették tartani a' Lisbonai halmokon, kiknek számokra tsak egy szalmazálat is Angliából kell oda vinnetek. A' Tágus torkában 600 hajót, 20,000 Anglus hajós legényeket, valami 80 ezerig való szövetséges katonákat és hajós legényeket, 's ezeknek felette 400,000 olyan embereket, aszszonyokat, és gyermekekét kénstelenítették tartani és táplálni, a' kiket honnyaiknak oda hagyására és a' Lisbonába való futásra kénstereztettek. Ti véghetetlen summákat pazeróltok el: míg az alatt a' Frantzia seregek ezen országból táplálják magokat, és a' magok országokból nem vesznek egyebet azon hópénznél, melyet mindenütt meg kellene nékik fizetni.“

„6) Ti a' Busacói győzelem felől meséltek! Hol vannak annak gyümöltsei? A' Mondegó vizit, Coimbrát 's a' többit, ezen győzelem után hagyta oda Gónerálisotok, és vonta magát Lisbonához nagy sebességgel vissza. Vagy Massena, ha a' segittség és ágyúzó készület hozzá megérkeznek, megtámadja armádiátokat és semmivé teszi battériáitokat: vagy pedig Lord Wellington, a' hosszszas altalmazásra réá unván, a' Frantziákra maga réájok üt. Mi leszen ennek a' következése? Megeshetik, hogy győzedelmeskedtek, és egy par napokig előre nyomútok, de ismét újabb armádiára talál tok. Megverettetvén pedig, egészszen semmivé lesztek. Angliának 60,000 ember annyi, mint a' Frantzia birodalomnak 500,000. Kivánni lehet, hogy Massena ne támadjon-meg benneteket, hanem tsak fordulások által tsatázzék még néhány esztendeig ellenetk. Az alatt 100 millio font sterlingekkel fogjátok nevelni nemzeti adósságotokat. Ki nem állhatjátok ti a' Frantziák ellen való verekedést Spanyol és Portugallia országokban sokáig. Volt az az idő, a' mikor Saragossa, Bilbao, és Burgos váraikat és többeket is, számos Spanyol seregek tartották elfoglalva. A' Gen. Moore vezérlése alatt lévő szép Anglus armádia ezekhez előnyomúlni, és magát vélek özsze tsatólni iparkodván, megveretett; lovait, bagazsiáját, és hadikassáját a' futásbözben elvesztette; 's a' Spanyol seregek azután elszélesztődtek. Az emberiseggel ellenkező gonkolat 14 millió Spanyol és Portugallus embereket, a' támadásban megeróssíteni, abban óket segiteni, tsupán tsak azért, hogy a' Frantzia armádiák győzedelminek tökéletessége

még egy kevés ideig akadályoztatódjék, 's hogy ezen két országok az inségből a' társasági rendre vissza ne térhessenek. Ennek *resultatuma* is a' fog lenni, a' mi mindenkor volt, hogy a' Frantzia birodalom ereje ez által is még annyi-
val nagyobbra fog emeltetni."

„7) Ez az állítás nevezetes. A' múlt esztendőben azt mondottátok, hogy kereskedések gazdagabbá lett Amerika és a' Neutrálisok által. Len de a' ti keresetek' újának kettészakadása még csak 3 honapoktól fogva tart. Mi fog 3 esztendők alatt azzal törtenni. Igaz a', hogy Frantzia országban is meg buktak bizonyos nyereségszomjúhozó Spekulánsok miatt némely magános házak. De e' miatt a' Státus' jövedelmei semmit nem szenvedtek. Frantzia ország önnön termékeny földéről 1000 milliókat veszen-bé pengő pénzben. Angliának 1800 millióra van esztendőnként szüksége, melynek bójövele ott csak a' Státus' hiteljn fundálódik. Pedig a' sok magános házaknak megbukások miatt a' Status' hitele is elenyeszt. Honnét fogja már most Országlószéketek venni a' hadakozásnak folytatásáa kívántató költségeket? Minden igazságszerető Anglus kéntelen megvallani, hogy ez a' Systema ilyen módon sokáig nem tarthat, s. a. t."

Orosz Birodalom.

A' St. Pétersburgi Német újság levelekben azon Országbéli industriának előmenetele következendőképpen adatik elő. A' posztó készítő fabrikák mind számokra, mind a' fabrikátumoknak tökéletességekre nézve nagyon nevednek. — Az Orosz Birodalomhoz tartozó tartományoknak Sim-

rirski nevű osztályában most igen jó posztó készítettik. A' belső dolgokra ügyelő Orosz Minister abban foglalatoskodik, hogy a' Spanyol Országí finom gyapjújú juhok azon birodalomban a' lehetőségig szaporitassanak. — A' több mezei gazdaságban foglalatoskodó gazdák közt elsőséget érdemel Krimiában egy *Rouvier* nevezetű mezei gazda, kinek öt esztendővel ennekeelőtte, a' Pétersburgi Kormányshék, minden interes fizetés nélkül tiz esztendőre nagy summa pénzt és 30,000 höld földet adván, ő oda finom Spanyol juhokat vitt, mellyek egyik esztendőről a' másikra mind jobban jobban szaporodván, elegendő materiálékát szolgáltatnak a' posztókészítő fábrikáknak — Ennekeelőtte semmi fabrikái nem lévén az Orosz birodalomnak, rész szerént Angliából, rész szerént Német Országból, nevezetessen Szakszoniából, és Brandenburgiából hordtak magoknak posztót, a' Lipzsi és Oderai Frankfurti népes vásárookban sok száz ezer darab posztót vettek a' Lengyel Országí Zsidok, mellyeket rész szerént Lengyel Országba, rész szerént az Orosz Birodalomba hordtak, 's azokat nagy nyereséggel el adták. — A' nevezett vásárokra Frantzia Országból is, nevezetessen Aquisgranumból, sok ezer darab posztót vittek, és adták el az Orosz kereskedőknek, és erre nézve mindenkor sok külföldi kereskedők jelentek meg a' Lipsiai és Frankfurti országos vásárookra.